

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معراج السَّعَادَةِ

تأليف عالم ربّانی

ملا احمد دیراتی (قدس سره)

ویراستہ سر کاظم عابرینی مطلق

نراقی، احمد بن محمد مهدی، ۱۱۸۵-۱۲۴۵ق.

معراج السعاده، تألیف ملا احمد نراقی. - تهران: برجیس ۱۳۸۵

۸۰۰ ص.

ISBN: ۹۶۴-۹۵۵۴۴-۶-۷ ریال ۵۰۰۰۰

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. اخلاقی اسلامی -- متون قدیمی تا قرن ۱۴. الف. عابدینی مطلق، کاظم، ۱۳۴۵. -

ویراستار: ب. عنوان.

۲۹۷/۷۷

۹۵/۷۳/۲۲۳ BP

۸۴-۴۲۰۷۳ م

کتابخانه ملی ایران

معراج السعاده

ملا احمد نراقی (قدس سره)

• ویرایش: کاظم عابدینی مطلق • حروف نگاری و صفحه آرایی: نجوی

• نوبت چاپ: اول - ۱۳۸۵ • ناشر: انتشارات برجیس

• لیتوگرافی: حجّت • چاپ: شریعت • ناظر چاپ: داور پناه

• تیراژ: ۴۰۰۰ نسخه

ISBN: 964-95544-6-7 • شابک: ۹۶۴-۹۵۵۴۴-۶-۷

• قیمت: ۵۰۰۰ تومان

کلیه ی حقوق محفوظ و مخصوص مؤسسه بخش و نشر برجیس می باشد

- تهران خیابان انقلاب خیابان شهدای ژاندارمری ساختمان ایرانیان پلاک ۱۳۰ واحد ۴ □ تلفن: ۶۶۴۸۴۱۷۹
- اصفهان: چهارباغ پایین، کوچه رشتی ها، پلاک ۲۹. مؤسسه انتشاراتی امام عصر (عج) □ تلفن: ۳۱۱-۲۲۰۲۹۳۲
- شیراز: خ توحید، روبروی پاساژ وحدت، کوچه کسرائیان، پلاک ۳۵. بخش کتاب فارس کوثر □ تلفن: ۷۱۱-۲۳۵۷۶۲۸

فهرست

● باب اول: در بیان بعضی مقدمات نافع، از بیان حالات نفس و منفعت فضایل اخلاق

و مضرت ردایل آن	۱۵
فصل اول: شناختن نفس، مقدمه‌ی شناخت خدا	۱۵
تأثیر شناختن نفس در تهذیب اخلاق	۱۵
فصل دوم: ترکیب انسان از جسم و نفس	۱۷
فصل سوم: راه شناختن نفس	۱۸
فصل چهارم: حقیقت و ماهیت آدمی	۲۰
فصل پنجم: سیر به عالم بالا با جنبه‌ی روحانی	۲۱
فصل ششم: لذت و آلم جسم و روح	۲۲
فصل هفتم: مفاسد بیماری نفس و فواید صحت آن	۲۳
علم بدون تزکیه، علم نیست	۲۵
توجه به صحت جسم و غفلت از صحت روح	۲۷
فصل هشتم: حصول ملکات نفسانی به تکرار اعمال	۲۷
فصل نهم: فایده‌ی علم اخلاق و برتری آن بر سایر علوم	۲۸
فصل دهم: تهذیب اخلاق و ثمره‌ی آن	۳۰
سعید مطلق کیست؟	۳۰

□

● باب دوم: در سبب انحراف اخلاق از جاده‌ی پسندیده و حصول اخلاق ذمیمه

و بیان قوای نفس انسانی	۳۳
فصل اول: قوای چهارگانه و تبعیت سایر قوا از آنها	۳۳
اما این چهار سرهنگ	۳۴
قوه‌ی عاقله	۳۵
فصل دوم: لذت و آلم قوای چهارگانه	۳۶
منحصر نبودن لذات در لذات جسم	۳۷
سعی در استیلای قوه‌ی عاقله بر سایر قوا	۳۹
فصل سوم: قوای چهارگانه، سرمنشأ نیکی‌ها و بدی‌ها	۴۱
فصل چهارم: در بیان اینکه قوه‌ی عقلیه ادراک کلیات کند، و قوه‌ی وهمیه ادراک جزئیات نماید	۴۱
فصل پنجم: کارفرمایی قوه‌ی عامله	۴۳
فصل ششم: اجناس صفات رذیله	۴۵
فصل هفتم: مقابله هم بودن اوصاف رذیله و صفات فاضله	۴۶
فصل هشتم: مشتبه شدن صفات رذیله به صفات حسنه	۴۸

□

□

- باب سوم: در بیان محافظت اخلاق حمیده از بیرون رفتن از حد اعتدال، و معالجات کلیه در ازالهی ذمایم اخلاق و احوال، از آنچه تخصیص ندارد به بعضی صفات و اعمال، و آنچه

متعلق است به این منوال	۵۳
فصل اول: حفظ تعادل اخلاق حمیده	۵۳
شباهت علم اخلاق به علم طب	۵۵
فصل دوم: مقدّمات تزکیه‌ی نفس	۵۵
فصل سوم: تشخیص امراض نفسانی	۵۹
اسباب امراض نفسانی	۶۰
راه معالجه‌ی امراض نفسانی	۶۱

□

- باب چهارم: در تفصیل انواع اخلاق و بیان شرافت فضایل و کیفیت اکتساب هر یک،

و شرح مفاسد رذایل و بیان معالجه‌ی خصوصیات هر یک از آنها	۶۳
فصل اول: اخلاق حسنه و ذمیمه و فواید و مفاسد آنها	۶۳
□ مقام اول: عدالت	۶۵
فصل اول: در بیان آنچه متعلق است به قوه‌ی عامله	۶۵
اقسام و درجات عادل	۶۷
فصل دوم: اقسام عدالت	۶۸
فصل سوم: عدالت، سرمنشأ کمال و سعادت	۷۱
فصل چهارم: آنصاف مصلح به عدالت	۷۳
□ مقام دوم: در بیان معالجه‌ی اخلاق ذمیمه که متعلق است به قوه‌ی عاقله	۷۶
□ مطلب اول: در بیان دو جنس رذیله و ضد آنها	۷۶
فصل پنجم: حکمت در مقابل جریزه و جهل	۷۸
شرافت و فضیلت علم و علما	۷۹
آداب و شروط تعلّم	۸۱
آداب تعلیم	۸۳
علم اصول عقاید	۸۵
احتراز از معاصی، سبب اعتقاد جازم	۸۸
تلقین ترجمه‌ی عقاید به اطفال	۹۰
و جوّب عینی علم اخلاق	۹۲
علم، مقدّمه‌ی عمل	۹۳
□ مطلب دوم: در بیان سایر انواع رذایلی که از دو جنس مذکور، یعنی جریزه و جهل بسیط ناشی می‌شوند و از متعلقات قوه‌ی عاقله‌اند؛ و آن چند صفت رذیله است	۹۴
جهل مرکّب	۹۴
شک و حیرت	۹۵
یقین و اقلّ مراتب آن	۹۵
علامات صاحب یقین	۹۷
مراتب یقین	۹۹
شرک و اقسام آن	۱۰۱

□

فصل: توحید و اقسام آن	۱۰۲
مراتب توحید و اثرات آن	۱۰۲
فصل: علائم ترقی در مراتب توحید	۱۰۳
فصل: آشنایی با اسرار ملک و ملکوت	۱۰۶
افکاری که دل را مشغول می‌کند	۱۰۸
فصل: اقسام الهام و وسوسه و علامات آنها	۱۱۰
فصل: مضرات وساوس شیطانی و خواطر نفسانی	۱۱۳
فصل: معالجه‌ی امراض نفسانی	۱۱۴
غفلت از خدا، سبب و سوسه‌ی شیطان	۱۱۵
ذکر قلبی، مانع وساوس و خواطر	۱۱۸
فایده: کیفیت سدّ ابواب خواطر و رفع وساوس	۱۱۹
فصل: خواطر و افکار محموده و اقسام آنها	۱۲۱
تدبّر در آفرینش اقلیم وجود	۱۲۳
تدبّر در آفرینش اقلیم وجود	۱۲۶
قدرت‌نمایی حق در خلقت انسان	۱۲۷
تفکر در استخوان‌ها و رگ‌های بدن	۱۲۹
تأمل در عجایب استخوان سر	۱۳۰
نگاهی به اسرار چشم و نقش آن	۱۳۱
عجایب گوش	۱۳۲
حکمت‌های نهفته در صورت انسان	۱۳۲
دستگاه گوارش بدن	۱۳۳
دستگاه گردش خون	۱۳۵
نگاهی به چه‌گونگی خلقت دست‌ها و انگشتان	۱۳۵
ترکیب مخصوص آفرینش پای آدمی	۱۳۶
حکمت الهی در غذا و تربیت نوزاد	۱۳۶
نقش قوه‌ی خیالیّه و واهمه و عاقله	۱۳۷
آیات آفاق: مشاهده‌ی قدرت پروردگار در کره‌ی زمین	۱۳۸
انواع گیاهان و فواید آنها	۱۳۹
درختان و شکوفایی آنها	۱۳۹
اصناف حیوانات	۱۳۹
عجایب دریاها	۱۴۰
تفکر در کُرّات آسمانی	۱۴۰
عظمت آسمان‌ها	۱۴۱
تفکر در اعمال و افعال خود	۱۴۲
مکر و حيله	۱۴۵
طریقه‌ی خلاصی از مکر و حيله	۱۴۶
مقام سوم: بیان صفات رذيله و اخلاق جميله که متعلّق به قوه‌ی غضبیّه است	۱۴۸
تهوّر	۱۴۸

۱۴۸		جبن
۱۴۹		خوف و اقسام آن
۱۵۰		انواع خوف مذموم
۱۵۱		علل خوف از مرگ
۱۵۷		فصل: اطمینان قلب و طریقه‌ی تحصیل آن
۱۵۷		ایمنی از مکر خدا
۱۵۸		فصل اول: سبب ایمنی از مکر الله
۱۵۹		فصل دوم: خوف از خدا و انواع آن
۱۶۱		فصل سوم: مکروهاتی که سرمنشأ خوف و ترس است
۱۶۲		خوف از سوء عاقبت
۱۶۳		فصل چهارم: خوف از خدا، عالی‌ترین درجه‌ی خوف
۱۶۷		فصل پنجم: کیفیت تحصیل صفت خوف از خدا (جلّ جلاله)
۱۷۰		علت ترسیدن از سوء خاتمه
۱۷۳		راه محافظت خاطر از معاصی در وقت مردن
۱۷۶		یأس و ناامیدی از رحمت خدا و مذمت آن
۱۷۷		فصل: رجا و امیدواری به خدا
۱۷۹		آیات و اخبار در فضیلت رجا
۱۸۱		اموری که وسیله‌ی نجات مؤمنان است
۱۸۴		در بیان احادیثی که روز قیامت گناه مؤمنین را به گردن کفار نهاده و آنها را به جهنم می‌برند
۱۸۵		رجا و امیدواری بدون طاعت
۱۸۶		فصل: خوف اصلح است یا رجا؟
۱۸۹		فصل: طریقه‌ی تحصیل رجا
۱۸۹		ضعف نفس و معالجه‌ی آن
۱۹۰		فصل: قوت نفس و طریقه‌ی تحصیل آن
۱۹۲		دنائت همت و مذمت آن
۱۹۳		بی‌غیرتی و بی‌حمیتی و مذمت آن
۱۹۴		فصل: غیرت در دین و ناموس
۱۹۷		غیرت در اولاد و تربیت آن
۱۹۹		غیرت در مال
۲۰۰		عجله و شتابزدگی و مذمت آن
۲۰۳		فصل: وقار و طمأنینه
۲۰۴		سوء ظن و بددلی به خدا و خلق
۲۰۶		طریقه‌ی معالجه‌ی بدگمانی به خدا و خلق
۲۰۷		فصل: حسن ظن به خدا و خلق
۲۰۷		غضب و اسباب آن
۲۰۹		فصل: غضب مفرط و مقاسد آن
۲۱۰		فصل: معالجه‌ی غضب
۲۱۳		فصل: حلم و کظم غیظ

۲۱۵	در صدق انتقام بودن و مذمت آن
۲۱۷	فصل: عفو و بخشش و فضیلت آن
۲۲۰	شرافت مدارا کردن با مردم
۲۲۱	معالجه‌ی کج خلقی
۲۲۵	معالجه‌ی عداوت و دشمنی
۲۲۶	فصل: مذمت ضرب، فحش، لعن و طعن
۲۳۱	تفرین به مسلمان
۲۳۵	عُجب، سرمنشأ آفات و صفات خبیثه‌ی دیگر
۲۳۶	فصل: معالجه‌ی مرض عُجب
۲۴۰	معالجه‌ی تفصیلی مرضِ عُجب
۲۴۰	علاج عُجب به علم
۲۴۳	علاج عُجب به عبادت و طاعت
۲۴۳	علاج عُجب به ورع و تقوا و نحو اینها
۲۴۵	علاج عُجب به حَسَب و نَسَب
۲۴۷	علاج عُجب به جمال
۲۴۹	در علاج عُجب به مال
۲۴۹	علاج عُجب به قُوّت و قدرت خود
۲۵۰	علاج عُجب به جاه و منصب و نحو اینها
۲۵۱	علاج عُجب به عقل و زیرکی خود
۲۵۲	فصل: شرافت شکسته‌نفسی و حقیر شمردن خود
۲۵۴	متکبرین در روز قیامت
۲۵۶	فصل: اقسام تکبر و درجات متکبرین
۲۵۷	فصل: طریقه‌ی معالجه‌ی تکبر
۲۶۰	فصل: علائم و نشانه‌های تکبر و تواضع
۲۶۵	فصل: تواضع و فروتنی
۲۶۷	فایده: مذموم بودن ذلت و خواری
۲۷۱	فصل: انصاف
□	مقام چهارم: در بیان آنچه متعلق است به قوه‌ی شهویه، از ردایل صفات و کیفیت معالجه‌ی آنها
۲۷۳	و فضایل مُلکات و طریق تحصیلاتشان
۲۷۳	□ مطلب اول: دو جنس صفات خبیثه‌ی متعلقه به قوه‌ی شهویه و ضد آنها
۲۷۳	فصل اول: مذمت شرّ و مفساد شکم‌پرستی
۲۷۷	ثمرات گرسنگی
۲۷۸	مفساد پیروی از شهوت فرج
۲۸۲	فصل دوم: مذمت خمود و فواید نکاح
۲۸۴	فصل سوم: عفت، ضدّ شرّ و خمود
۲۸۵	□ مطلب دوم: سایر صفاتی که متعلق است به قوه‌ی شهویه
۲۸۵	فصل: حقیقت دنیا فی نفسه
۲۸۶	حقیقت دنیا در حقّ بندگان

۲۸۹	فصل: تقسیم دنیا به مذموم و غیر مذموم
۲۹۰	فصل: مذمت دنیا و بی‌ارزشی و بی‌اعتباری آن
۳۰۵	فصل: چیزهایی که دنیا را به آنها تشبیه کرده‌اند
۳۰۹	فصل: بیان دنیای ممدوح و مذموم
۳۱۱	اقسام آنچه در دنیا است
۳۱۲	فصل: فقر و غنا و حالت‌های آنها
۳۱۲	فصل: مذمت مال و مالدار
۳۱۵	مدح مال
۳۱۶	فصل: مفاسد مال
۳۱۸	فواید مال
۳۱۹	فصل: طُرُقِ رهایی از مفاسد مال
۳۲۰	فصل: طُرُقِ رهایی از مفاسد مال
۳۲۱	زهد و زاهد از دیدگاه آیات و روایات
۳۲۶	نگاهی بر زهد پیامبر و علی
۳۲۸	فصل: درجات و اقسام زهد
۳۳۴	فایده: زاهد حقیقی و علائم او
۳۳۶	فصل: فقر و اقسام آن
۳۳۷	فصل: فضیلت و شرافت فقر و فقرا
۳۴۲	فصل: فضیلت فقیر صابر و راضی، بر غنی شاکر و سخی
	فصل: فضیلت فقیر صابر و راضی، بر غنی شاکر و سخی فضیلت فقیر حریص
۳۴۴	بر غنی حریص
۳۴۴	فصل: تفاوت فقیر و گدا و مذمت تکدی
۳۴۹	اقسام احتیاج آدمی و کیفیت سؤال کردن در آنها
۳۵۱	فصل: ملکه‌ی قناعت
۳۵۳	فصل: طریقه‌ی معالجه‌ی صفت حرص، و تحصیل ملکه‌ی قناعت
۳۵۸	فصل: شرافت استغنا و قطع طمع
۳۶۱	فصل: فضیلت سخاوت
۳۶۳	ایثار، بالاترین مرتبه‌ی سخاوت
۳۶۴	فصل: معالجه‌ی مرض بخل
۳۶۶	فصل: چه‌گونه‌ی مصرف مال
۳۶۷	فصل: نکات باطنیه‌ی سخاوت
۳۶۸	اول: زکات
۳۷۰	اسرار و جوب زکات
۳۷۱	دوم: آداب انفاق کننده
۳۷۲	علاج منت گذاردن و ایذای فقیر
۳۷۷	فایده: آداب انفاق شونده
۳۷۸	خمس
۳۷۹	نفعه‌ی اهل و عیال

۳۸۰	صدقات مستحبّه
۳۸۳	هدیه
۳۸۴	مهمانی دادن و آداب آن
۳۸۵	آداب میهمان
۳۸۶	حقّ معلوم و حقّ حصّاد
۳۸۷	قرض دادن
۳۸۸	مهلت دادن به قرضدار
۳۸۸	اعانت مسلمان نمودن
۳۸۹	حفظ آبرو و دفع شرّ اشرار
۳۸۹	ساختن مسجد، مدرسه و پل
۳۸۹	مال حرام خوردن
۳۹۱	فصل: اموال حلال، حرام و مشتبّه و درجات آنها
۳۹۲	تفاوت هدیه و رشوه
۳۹۳	فصل: فضیلت اجتناب از مال حرام
۳۹۵	فصل: مداخل مال حلال
۳۹۶	اصناف دزدان و گدایان
۳۹۷	خیانت و غدر در مال
۳۹۸	خوض در باطل
۳۹۹	سخن بی‌فایده گفتن
۴۰۲	فصل: خاموشی و ترک سخنان لغو و بی‌فایده
□	مقام پنجم: صفاتی که متعلّق است به سه قوه‌ی عاقله، غضبیّه، شهویّه یا به دو قوه از این سه قوه،
۴۰۳	از رذایل و فضایل
۴۰۳	حسد و مفاسد آن
۴۰۵	حسود، سود نمی‌برد
۴۰۷	فایده‌ی مراتب حسد
۴۰۸	فصل: موجبات حسد
۴۱۰	فایده: حسد ورزی هر صنفی به صنف خود
۴۱۰	محبت دنیا، منشأ همه اسباب حسد
۴۱۲	فصل: معالجه‌ی مرض حسد با علم و عمل
۴۱۳	حسد مایه‌ی ضرر دنیوی حاسد است، نه محسود
۴۱۵	فایده‌ی دو قسم حسد مذموم و حرام
۴۱۶	فصل: مدح و فضیلت نصیحت و خیرخواهی
۴۱۸	تعظیم و احترام کردن به بندگان خدا و فضیلت آن
۴۱۹	احترام پیران
۴۲۰	احترام سادات
۴۲۳	برگشت اثر هر ظلمی، به خودِ ظالم یا به اولاد او
۴۲۵	پاسخ ظالم در روز قیامت
□	آه مظلوم
۴۲۶	

۴۲۸	اعانت به ظالم و راضی به فعل او شدن
۴۲۹	عدالت و فضیلت آن
۴۳۲	فواید دنیوی عدالت
۴۳۵	فصل: آثار و لوازم عدالت
۴۴۰	حکایت دادرسی نمودن سلطان محمود غزنوی
۴۴۱	حکایت دادرسی سلطان ملک شاه
۴۴۴	فصل: معالجه‌ی مرض ظلم و تحصیل ملکه‌ی عدالت
۴۴۷	فصل: اهتمام در ثواب قضای حوایج مسلمین و اعانت بر ایشان
۴۴۹	ثواب اعانت بر مسلمین و برآوردن حاجات ایشان
۴۵۴	فصل: اهتمام در امر به معروف و نهی از منکر
۴۵۶	وجوب امر به معروف و نهی از منکر و شرایط آن
۴۵۸	شرایط امر و ناهی
۴۶۰	شرایط امر و نهی شونده
۴۶۰	فصل: مراتب امر به معروف و نهی از منکر
۴۶۱	فصل: مختصری از محرمات شایع میان مردم
۴۶۳	فصل: فضیلت و ثواب آشتی و الفت
۴۶۸	وجوب و فضیلت صله‌ی رحم و فواید آن
۴۶۹	فایده: مراد از رجمی که صله‌ی آن واجب و قطعش حرام است
۴۷۲	فضیلت نیکی به والدین
۴۷۶	فصل: حقوق همسایگان
۴۷۹	فضیلت عیب‌پوشی
۴۸۵	اعتنا نکردن به سخن نمام
۴۸۶	اصلاح میان مردم و فضل و ثواب آن
۴۹۰	مدح بودن خصومت در حق شرعی
۴۹۵	فصل اول
۴۹۶	غیبت به غیر زبان
۴۹۷	شنونده‌ی غیبت نیز حکم غیبت‌کننده را دارد
۴۹۸	فصل دوم: آیات و اخبار وارده در حرمت و مذمت غیبت
۵۰۱	فصل سوم: معالجه‌ی اجمالی غیبت
۵۰۲	معالجه‌ی تفصیلی مرض غیبت
۵۰۴	فصل چهارم: مواضعی که غیبت در آنها جایز است
۵۰۶	مواضعی که بعضی از علما حکم به تجویز غیبت کرده‌اند
۵۰۶	فایده
۵۰۷	فصل پنجم: شرافت ستایش و مدح مسلمانان
۵۰۹	مواردی که دروغ گفتن در آنها جایز است
۵۱۰	توبه کردن
۵۱۱	دروغ‌های حرامی که مردم در آنها سهل انگارند
۵۱۲	فصل: اجتناب از کذب، و طریقه‌ی خلاصی از آن

۵۱۳	دروغ گفتن مایه‌ی رسوایی
۵۱۴	فصل: صدق و راستگویی
۵۱۵	کذب در کردار و اعمال
۵۱۶	کذب در اخلاق و مقامات دین
۵۱۸	مفاسد و آفات زبان
۵۲۰	صمت و خاموشی ضد آفات و مفاسد زبان
۵۲۳	فصل: آیات و روایات وارده در مذمت حبّ جاه و شهرت
۵۲۶	فصل: جاه و ریاست بی‌ضرر و ممدوح
۵۲۷	فصل: علاج علمی و عملی مرض حبّ جاه و ریاست
۵۳۳	حکایت شاهزاده‌یی که می‌خواست داماد شود
۵۳۴	معالجه‌ی عملی حبّ جاه
۵۳۵	فصل: شرافت گمنامی و بی‌اعتباری
۵۳۶	حکایت فرزند گمنام هارون الرشید
۵۳۸	قصه‌ی معاویه، پسر یزید پلید
۵۴۰	مراتب صاحب صفت فوق
۵۴۱	اسباب مدح و خوشامدگویی
۵۴۲	فصل: معالجه‌ی حبّ مدح و ثنا، و کراهت ذمّ
۵۴۳	معالجه‌ی کراهت از مذمت
۵۴۴	علاج عملی صفت مذکور
۵۴۸	فصل: اقسام و انواع ریا
۵۴۹	فصل: مفاسد اقسام ریا و احکام آنها
۵۵۳	فایده: تار یا ریشه‌کن نشده، لازم است عبادات در خلوت انجام شود
۵۵۵	فصل: علاج ریا
۵۵۷	معالجه‌ی عملی مرض ریا
۵۵۹	فصل: اخلاص
۵۶۰	آفات اخلاص
۵۶۱	فصل: فضیلت و شرافت اخلاص
۵۶۴	موارد استثنا شده از نفاق
۵۶۶	فصل: طوایف اهل غرور و اسباب غرور، و معالجه‌ی آنها
۵۶۷	کفار و صاحبان مذاهب فاسد
۵۶۷	اهل فسق و معاصی
۵۷۳	اهل علم
۵۷۷	واعظان
۵۷۸	متکبرین اهل عبادت
۵۸۰	اهل تصوّف و درویشان و فریفتگان
۵۸۴	سلاطین و حکام و صاحبان امر و نهی
۵۸۵	اغنیاء و مالداران
۵۸۹	فصل: قصر امل و فواید آن

۵۹۰	طوایف مختلف مردم در رابطه با طول امل و قصر امل
۵۹۲	فصل: معالجه‌ی طول امل
۶۰۱	فصل: توبه و پشیمانی و اسباب آن
۶۰۲	فصل: فضیلت توبه
۶۰۷	توبه از همه گناهان
۶۰۸	فصل: قبولی توبه‌ی دارای شرایط
۶۱۰	حکایت توبه‌ی «شعوانه»
۶۱۱	حکایت توبه‌ی مرد گناهکار و قبولی توبه‌اش
۶۱۲	فصل: اقسام توبه و بیان آنها
۶۱۳	شرایط توبه از نظر حضرت علی ۷
۶۱۵	فایده: اجتناب از گناهان کبیره، کفاره‌ی گناهان صغیره
۶۱۶	فایده: اجتناب از گناهان کبیره، کفاره‌ی گناهان صغیره
۶۱۶	فصل: اقسام توبه‌کنندگان
۶۱۷	عدم اعتماد به نفس نباید موجب پشیمانی از توبه شود
۶۱۸	صفت بیست و ششم: فراموشی از اعمال خود، و غفلت از محاسبه‌ی آنها
۶۱۸	فصل: محاسبه و مراقبه
۶۲۰	فصل: عقل، تاجر راه آخرت
۶۲۱	مربطه و اجزای آن
۶۲۵	کیفیت محاسبه‌ی نفس
۶۲۷	اسبابی که اِعمال مُربطه با آنها آسان می‌شود
۶۲۸	مطالعه‌ی احوال صالحین سلف
۶۳۲	وجوه ادراک آدمی و اقسام موجودات
۶۳۳	فصل: اسباب محبت و اقسام آن
۶۳۸	فصل: هیچ دلی از محبت خالی نیست
۶۳۸	فصل: محبت به خدا، بالاترین محبت‌ها
۶۳۹	اجتماع همه اسباب محبت در حق پروردگار
۶۴۳	فصل: فساد قول کسی که محبت خدا را فقط مواظبت بر طاعات می‌داند
۶۴۴	محبت خدا از نظر قرآن و پیامبر اکرم ۷
۶۴۵	محبت خدا از نظر پیامبران الهی
۶۵۱	فصل: محبت خدا، اکمل لذت‌ها
۶۵۸	راه‌های لقاء و مشاهده و وصال حضرت حق
۶۶۰	فصل: طریق تحصیل محبت و معرفت خدا
۶۶۲	فصل: علائم و آثار محبت خدا
۶۶۵	حکایت بنده‌یی که ذره‌یی از معرفت خدا به او عطا شد
۶۶۶	علائم و آثار دیگر محبت و معرفت خدا
۶۶۸	ابراهیم خلیل الرحمن و محبت و معرفت خدا
۶۶۹	حکایت فرزندان قربانی کردن ابراهیم ۷
۶۷۰	فصل: حقیقت شوق به لقاء خدا

۶۷۳	حقیقت اُنس به خدا
۶۷۵	فصل: خلوت و عزلت و فواید آن
۶۷۷	فواید مخالطه با مردم
۶۷۷	خلوت و عزلت بهتر است یا مخالطه با مردم؟
۶۷۹	فصل: آیات و اخباری که دلالت می‌کنند خدا بندگان خود را دوست دارد
۶۸۰	فصل: پیرامون حبّ فی الله و بغض فی الله
۶۸۲	درجات معصیت و اظهار بغض
۶۸۲	وفا و جفا
۶۸۳	صفت بیست و هشتم: اعتراض بر اراده و تقدیرات خدا
۶۸۵	فصل: رضا بر قضا و مقررات الهی
۶۸۸	فصل: رضا از ثمرات محبت
۶۹۰	فصل: عدم منافات رضا با دعا
۶۹۱	فصل: طریق تحصیل رضا
۶۹۷	فصل: توکل بر خدا و فضیلت آن
۷۰۰	فصل: تقسیم امور بندگان
۷۰۱	عدم منافات اسباب با توکل
۷۰۲	فصل: درجات توکل
۷۰۴	فصل: طریقه‌ی تحصیل صفت توکل و علامت حصول آن
۷۰۸	فصل: فضیلت شکر نعمت
۷۱۰	فصل: شناختن اشیایی که رضای خدا در آنهاست
۷۱۱	فصل: شکر نعمت و کفران نعمت به اموری که در اختیار انسان است
۷۱۳	فصل: شناختن نعمت‌های الهی
۷۱۵	فصل: فهمیدن و درک غذا قبل از خوردن
۷۱۶	فصل: رغبت آدمی به غذا
۷۱۷	فصل: حکمت‌های نهفته در دانه‌ی گندم
۷۱۸	فصل: تصرفات لازم برای تحصیل نان
۷۱۹	فصل: طبقات و اصناف ملائکه و اعمال ایشان
۷۲۲	فصل: سبب تقصیر مردم در شکرگزاری
۷۲۳	فصل: طریقه‌ی تحصیل شکرگزاری حضرت باری
۷۲۷	فصل: صبر و شکیبایی
۷۲۹	فصل: صبر در حال رفاهیت و نعمت
۷۳۲	فصل: ثمراتی که بر صبر مترتب می‌شود
۷۳۶	فصل: اموری که طالب صبر باید مراعات نماید
۷۴۰	صبر حضرت ایوب ۷
۷۴۳	فایده
۷۴۴	صفت سی و سوم فسق است

۷۴۷	● باب پنجم: اسرار و آداب عبادات
۷۴۷	□ مقصد اول: طهارت و نظافت
۷۴۹	فصل اول: آداب باطنیه‌ی طهارت بدن از خبث
۷۴۹	فصل دوم: آداب باطنیه‌ی طهارت بدن از حدث
۷۵۰	فصل سوم: ازاله‌ی فضلات و کثافات بدن
۷۵۲	□ مقصد دوم: بعضی از اسرار و آداب باطنیه‌ی نماز
۷۵۳	فصل اول: چیزهایی که حقیقت و روح نماز است
۷۵۴	فصل دوم: غفلت، مخالف روح و حقیقت نماز
۷۵۹	فصل سوم: علل و اسباب آداب باطنیه‌ی نماز
۷۶۰	طریقه‌ی تحصیل اسباب و آداب باطنیه‌ی نماز
۷۶۰	اقسام اسباب مشغولی دل
۷۶۳	فصل چهارم: اسرار و اشارات متعلق به شروط و افعال و ارکان نماز
۷۶۵	فصل پنجم: آداب دخول در نماز
۷۶۷	فصل ششم: آداب قرائت و بقیه‌ی اعمال نماز
۷۷۱	فصل هفتم: آداب و شرایط امام جماعت
۷۷۳	□ مقصد سوم: در بعضی از آداب باطنیه‌ی ذکر و دعا
۷۷۳	فصل اول: بعضی از آداب و شرایط ذکر
۷۷۴	فصل دوم: بعضی از آداب و شرایط دعا
۷۷۷	□ مقصد چهارم: بعضی از شرایط و آداب تلاوت قرآن
۷۷۸	فصل: آداب ظاهریه‌ی قرائت قرآن
۷۷۸	آداب باطنیه‌ی قرائت قرآن
۷۸۴	□ مقصد پنجم: شمه‌ای از آداب روزه
۷۸۵	درجات روزه
۷۸۷	□ مقصد ششم: بعضی از آداب حج
۷۸۷	فصل اول: بعضی از اسرار آداب باطنیه‌ی حج
۷۸۹	فصل دوم: اموری که هنگام توجه به حج باید مراعات شود
۷۹۰	فصل سوم: اسرار باطنیه‌ی مقدمات و اعمال حج
۷۹۶	□ مقصد هفتم: آداب زیارت بعضی از مشاهد مشرفه
۷۹۸	ثواب و فضیلت زیارت